

เศรษฐกิจพอเพียง
กับระบบสหกรณ์

สารบัญ

ที่ทำการสหกรณ์ชุมชน

หน้า

ความหมาย และประเภทสหกรณ์ตามพ.ร.บ.๒๕๑๑

๑

ประเภทของสหกรณ์

๒

ความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ

๓

แบบฝึกทักษะจุดประสงค์ที่ ๓

๔

แบบฝึกหัดจุดประสงค์ที่ ๓

๕

By : T.Yolacha Phuenyingyong

ความหมายของสหกรณ์

สหกรณ์ หมายถึง องค์กรธุรกิจที่เกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีได้มุ่งแสวงหากำไรและมีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม

ความเป็นมาของสหกรณ์

๑. แหล่งกำเนิดของสหกรณ์ในยุโรป โรเบิร์ต โอเวน นักคิดแนวสังคมนิยมชาวอังกฤษ ใน คริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ เป็นผู้คิดริเริ่มให้มีกิจการสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนงานในโรงงานให้ดีขึ้น และช่วยเหลือมิให้ถูกนายทุนเอาเปรียบ เขาจึงได้รับยกย่องเป็น “บิดาแห่งสหกรณ์โลก”

๒. กำเนิดกิจการสหกรณ์ของไทย เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๙ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นแหล่งกู้เงินไปทำทุนของชาวนา ผู้ทรงริเริ่มจัดตั้งคือพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งกิจการสหกรณ์ของไทย” และในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ของทุกปีเป็น “วันสหกรณ์ของไทย”

ประเภทของสหกรณ์

๑. แบ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ มี ๒ ประเภท คือ
- สหกรณ์จำกัด คือ สหกรณ์ที่สมาชิกมีความรับผิดชอบในหนี้สินจำกัด เฉพาะตามจำนวนหุ้นที่ตนถือหุ้น
  - สหกรณ์ไม่จำกัด คือ สหกรณ์ที่สมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบในหนี้สินที่จะเกิดขึ้นร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนหุ้น

๒. แบ่งตามลักษณะการให้บริการแก่สมาชิก แบ่งได้ ๗ ประเภท ดังนี้ ๒

๒.๑ สหกรณ์การเกษตร เกิดจากผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมรวมตัวจัดตั้งขึ้น เพื่อให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ให้อุปกรณ์หรือสินเชื่อเพื่อการเกษตร นำผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่ายโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตแผนใหม่ เป็นต้น

๒.๒ สหกรณ์ประมง แก่ไขอุปสรรคการประกอบอาชีพ จึงรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือตัวเองและสมาชิกโดยให้ความรู้ทางวิชาการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และคุณภาพในการเพาะเลี้ยง การจัดหาเงินทุนให้อุปกรณ์

๒.๓ สหกรณ์นิคม มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อยู่อาศัย เช่น บ่อน้ำบาดาล ถนน ไฟฟ้า ฯลฯ

๒.๔ สหกรณ์ออมทรัพย์ จัดตั้งขึ้นตามสถานที่ราชการต่าง ๆ เช่น กระทรวง กรม และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนโรงงาน และบริษัทใหญ่ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิกที่มีเงินเดือนหรือรายได้ประจำ โดยการฝากเงินและให้อุปกรณ์เมื่อสมาชิกประสบปัญหาเดือดร้อนทางการเงิน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัด เป็นต้น

๒.๕ สหกรณ์ร้านค้า มุ่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้บริโภคได้ซื้อสินค้าราคาถูกโดยเฉพาะสินค้าอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดยจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่าย สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๖ สหกรณ์บริการ เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้ประกอบอาชีพด้านบริการ เช่น สหกรณ์รถแท็กซี่ สหกรณ์นักเขียน สหกรณ์ช่างตัดผม สหกรณ์ผู้ทำร่มบ่อสร้าง เป็นต้น โดยให้สมาชิกกู้เงินไปลงทุนประกอบอาชีพของตนหรือจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพให้

๒.๗ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ตั้งขึ้นโดยคนในชุมชนเดียวกัน ประกอบอาชีพเดียวกัน ในสถานที่เดียวกัน มีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือตนเองอย่างต่อเนื่อง มุ่งให้สมาชิกประหยัดและออม เป็นพื้นฐานที่มั่นคง

๑. เป็นสมาชิกโดยสมัครใจ การรวมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์มิใช่ถูกบังคับ
๒. การบริหารงานยึดหลักประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมพัฒนาองค์กรของตน ทุกคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้ ๑ เสียงเท่ากัน ไม่ว่าจะมีส่วนมากหรือหุนน้อยก็ตาม การเข้ามาทำหน้าที่ของบุคคลต้องมาจากการเลือกตั้ง
๓. การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ สมาชิกทุกคนมีสิทธิ์ลงทุนซื้อหุ้นในสหกรณ์ที่ตนเป็นสมาชิก มีสิทธิ์กำกับ ดูแล ตรวจสอบให้การใช้จ่ายเงินของสหกรณ์เป็นไปอย่างสุจริต และแบ่งเงินปันผลให้สมาชิกในอัตราส่วนที่เหมาะสมและยุติธรรม
๔. การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ พึ่งตนเอง ไม่ถูกควบคุมโดยนโยบายหรือกลไกของรัฐ มีการจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่ง เพื่อนำมาใช้จัดการศึกษา การฝึกอบรมและการดูงาน เพื่อให้สมาชิกเข้าใจหลักการทำงานของสหกรณ์และนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์ทุกแห่งทุกประเภทควรให้ความช่วยเหลือและร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร
๖. ความเอื้ออาทรต่อชุมชน ควรมีส่วนร่วมดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนตามสมควร เช่น ชุดบ่อน้ำบาดาลซ่อมสร้างสะพานและถนนในหมู่บ้าน เป็นต้น

วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย

วิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

๑. การจัดตั้ง สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ต้องมีสมาชิกตั้งแต่ ๑๐ คน ขึ้นไป ขอจดทะเบียนกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือสำนักงานสหกรณ์อำเภอ
๒. การบริหารงานของสหกรณ์ สมาชิกของสหกรณ์มีสิทธิ์ออกเสียงได้ ๑ เสียง เท่ากัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือมีหุนน้อย เมื่อมีการออกเสียงเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแล้ว จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ทำงานในสหกรณ์แห่งนั้น เช่น ผู้จัดการ พนักงานบัญชี และพนักงานขาย เป็นต้น

ฝึกทักษะจุดประสงค์ที่ ๓ ระบบสหกรณ์

สหกรณ์นิคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สหกรณ์ร้านค้า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สหกรณ์ออมทรัพย์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สหกรณ์การเกษตร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สหกรณ์ประมง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สหกรณ์บริการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สหกรณ์เครดิตยูเนียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัดจุดประสงค์ที่ ๓

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์

ตอนที่ ๑ ตอบคำถามต่อไปนี้ต่อไปนี้

๑. สหกรณ์เกิดขึ้นครั้งแรกในทวีป
๒. ผู้มีแนวคิดริเริ่มจัดตั้งระบบสหกรณ์เป็นครั้งแรกของโลก คือ
๓. สาเหตุของการริเริ่มจัดตั้งระบบสหกรณ์ คือ
๔. สหกรณ์แห่งแรกของโลกตั้งขึ้นที่ประเทศ
๕. ประวัติความเป็นมาของสมาชิกของสหกรณ์เกิดจาก
๖. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์คือ
๗. คณะกรรมการสหกรณ์ที่ทำหน้าที่บริหารได้มาโดยวิธี
๘. สหกรณ์แห่งแรกของไทยเป็นสหกรณ์หาทุนมีชื่อว่า
๙. วันสหกรณ์ของไทยตรงกับวันที่
๑๐. สหกรณ์ใช้หลักการประชาธิปไตย อย่างไร

ตอนที่ ๒ ตอบคำถามออนไลน์ตามลิงค์ต่อไปนี้

แบบฝึกหัดที่ 3 สหกรณ์

by: Phengyong

↑ Like

๕

๕

